

– По-друге, не було й необхідної уваги до цього явища аж до останніх років; це прирікало до повторення відкриттів, які вже були зроблені у минулих епохах.

– Тому існує актуальна потреба в подальшому аналізі, дослідженні, визначенні різних аспектів цього явища.

Література:

1. Про драйвери зростання. URL: <https://day.kyiv.ua/blog/suspilstvo/pro-drayvery-zrostannya>.

2. Економічні ідеї грецьких античних мислителів. Аристотель „Політика”. URL: <https://referatss.com.ua/work/ekonomichni-idei-greckih-antichnih-misliteliv-aristotel-politika/>

ЗАСІБ ВИРІШЕННЯ ПЕРШОЇ ГЛОБАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ЯК ДРАЙВЕР

*Бабайлов В.К., к.е.н., доцент,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Перша глобальна проблема, строго кажучи, була проблема не тільки економіки – у той час ще не було ні терміну, ні поняття «економіка». Це була проблема організації *господарської діяльності як єдиного цілого*, без розподілу на економіку, інженерію, адміністрацію і виробництво. Вона була притаманна для всіх провідних країн того часу: Стародавнього Єгипту, Вавилону, Китаю і Індії [1,2]. При цьому ураховуються й соціальні аспекти господарської діяльності: виправдовується рабство, встановлюється ієрархія соціумів тощо.

Метою доповіді й стало визначити загальний засіб вирішення першої глобальної проблеми економіки у всіх провідних стародавніх країнах.

Для вирішення цієї проблеми вже у Стародавньому Єгипті формувалося уявлення про *власність, рабство, товарно-грошові* відносини й одночасно про *ремісництво, землеробство* тощо [1,2]. У Стародавньому Єгипті здійснювався ретельний *облік* трудових та матеріальних ресурсів. Тому періодично проводилися *переписи* населення з урахуванням вікових та професійних особливостей, складалися земельні кадастри, враховувалися худоба та інші матеріальні ресурси.

Про економічне мислення Стародавнього Єгипту можна дізнатися у таких творах того часу, як «Повчання гераклеопольського царя своєму синові Мерикару», «проречення Іпусер», «Пророцтво Неферти», «Повчання Ахтоя, сина Дуауфа, своєму синові Пиопи», різні адміністративно-господарські та юридичні документи. У цих творах всіляко обстоюється ідея централізму, єдності давньоєгипетської держави.

Вирішення першої глобальної проблеми Стародавнього Вавилону і Стародавнього Єгипту мають значну схожість. Найбільш значним пам'ятником господарської діяльності вавилонського царства є закони царя Хаммурапі про

відсоток, власність, податки [1,2]. Звід законів Хаммурапі дає уявлення про те, що поділ суспільства на рабів і рабовласників визнавалося в той час природним і вічним, раби прирівнювалися до майна рабовласників. *Закони Хаммурапі* відбили турботу про зміцнення та охорону *приватної власності*. Основу господарської діяльності вавилонського царства становило *натуральне господарство*. У законах Хаммурапі відбилося розвиток *й товарно-грошових відносин*, заходи з розширення торговельних угод.

Вирішення проблеми організації *господарської діяльності як єдиного цілого* у стародавньому Китаї найчастіше пов'язують зі діяльністю Конфуція. Він справив великий вплив на вирішення першої глобальної проблеми господарської діяльності. Конфуцій одним з перших створив вчення, *соціально-економічну концепцію* про природне право. Він виходив з поділу суспільства на «благородних», складових вищій стан, і «простолюдинів» («низьких»), долею яких є фізична праця. Конфуцій вважав це природним. Вчення Конфуція націлене на забезпечення рабовласницького ладу, зміцнення авторитету держави, широке використання в цих цілях традиційних форм і обрядів [1,2]. Він ратував за зміцнення влади верховного правителя Китаю.

Одним із знаменних пам'яток історії господарської діяльності є й трактат «Гуань-цзи», що належить перу невідомих авторів. В ньому ще задовго до Кейнса стверджується про необхідність активного втручання держави у господарські справи.

Рішення проблеми організації господарської діяльності Стародавньої Індії відбилося у знаменних законах Ману, що склалися протягом кількох століть [1,2]. У них *обґрунтована істотна роль державі при вирішенні проблеми організації господарської діяльності*.

Визначною пам'яткою історії господарської думки Стародавньої Індії є й трактат «Артхашастра», автором якого був радник царя Чандрагупти I брахман Каутілья (кінець IV - початок III ст. до н.е.). Каутілья, ще задовго до Адама Сміта, намагався пояснити своєму народу те, що багатство з'являється за рахунок *витрат праці*.

«Артхашастра» містить багаті відомості про суспільне поділення праці та обмін. Вчення про торгівлю складало в ній невід'ємну частину всього вчення про ведення господарства.

«Артхашастра» приділяла велику увагу тлумаченню господарської ролі держави. У ній проводилася типова для думки країн Стародавнього Сходу ідея про активне втручання держави в господарське життя, в регламентацію суспільних відносин.

Висновки:

- У Доантичну епоху господарська діяльність розглядалися як єдине ціле.
- Але вже тоді визначалися такі сучасні економічні поняття, як гроші, власність, відсоток, податки, облік ресурсів; й вже тоді задовго до Кейнса зрозуміли про необхідність активної ролі державі у господарській діяльності.

– Засвоєння досягнень історичного досвіду господарської діяльності минулого може бути драйвером – як засобом переносу історичних імпульсів успішної господарської діяльності в розвиток всієї економіки нашої країни.

– Головний засіб як драйвер – це уважний аналіз історії економіки і економічної думки. Поряд зі сучасними нововведеннями й він спроможний підвищити ефективність діяльності, позбавити від повтору деяких «відкриттів», які на перевірку були зроблені ще у далеку давнину.

Література:

1. Економіка країн стародавнього Сходу та його економічна думка. URL: <https://pidru4niki.com/1056112760148/ekonomika/>

2. Економічна думка Стародавнього Сходу. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%>

ПІДПРИЄМНИЦТВО У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

*Бережна Ю.Г., к.е.н., доцент
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ*

Підприємства стикаються в економічних відносинах з іншими суб'єктами цих відносин з приводу виробництва, обміну і розподілу створеної продукції. У цих відносинах виявляються властивості підприємства. Визначимо поняття властивості як «властивість - те, що характеризує будь-який бік предмета і що виявляється у взаємодії даного предмета з іншими предметами і явищами ... Які властивості проявляє даний предмет, тобто який зі своїх граней про« повертається »по відношенню до інших предметів, залежить від того, з якими предметами він вступає у взаємодію».

Тоді властивість економічної діяльності підприємства можна визначити як - те, що характеризує будь-який бік виробничого життя підприємства і що виявляється у взаємодії підприємства з іншими учасниками економічних відносин, і явищами господарського життя.

Предмет або система може бути описана за допомогою її властивостей, які в свою чергу визначаються і виявляються через відносини даного предмета або системи з навколишнім світом.

При взаємодії з конкурентами підприємства проявляє конкурентоспроможність, адаптивність, стійкість, кооперативність та ін.

При взаємодії з робочими проявляються властивості: привабливість для робітників (імідж), здатність створювати безпечні умови праці, лояльність до робітників та ін.

При взаємодії з учасниками ринку товарів і послуг можна виділити наступні властивості: ділова репутація, імідж, адаптивність, стійкість, гнучкість, ступінь кооперації із споживачами та ін.